

शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर परिपत्रक

विषय :- कमकुवत महाविद्यालय अर्थसहाय्य योजनेबाबत...

विद्यापीठाच्या सुवर्ण महोत्सवी वर्षात अनेक नाविन्यपूर्ण योजना राबविल्या गेल्या. त्यापैकी एक महत्वाची योजना म्हणजे कमकुवत महाविद्यालयांना अर्थसहाय्य देण्याची योजना. सदर योजनेमध्ये विद्यापीठाशी संलग्न कायम विना अनुदानित कला, वाणिज्य, विज्ञान महाविद्यालयांचा विचार केला जातो.

कायम विनाअनुदानित महाविद्यालयांना शासन अथवा विद्यापीठ अनुदान आयोगाकडून कोणत्याही प्रकारचे अनुदान प्राप्त होत नाही. तसेच सदरची महाविद्यालये पारंपारिक विद्याशाखांची (कला, वाणिज्य व विज्ञान) असतील तर त्यांना शुल्काच्या माध्यमातून अत्यल्प अर्थसहाय्य प्राप्त होते. पर्यायाने सदरची महाविद्यालये इतर महाविद्यालयांच्या तुलनेत आर्थिकदृष्ट्या कमकुवत राहतात.

तसेच विद्यापीठाच्या कामकाजात होत असलेला संगणकीकरणाचा वापर, भविष्यात त्यात होणारी प्रगती/विस्तार याबाबी विचारात घेवून सर्व संलग्न महाविद्यालये व मान्यताप्राप्त संस्थाही संगणकाद्वारे विद्यापीठाशी जोडल्या जाणार आहेत. तथापि, ब-याच कायम विनाअनुदानित पारंपारिक महाविद्यालयांमध्ये संगणक, इंटरनेट, झेरोक्स मशिन अशा मुलभूत सुविधांचा अभाव आहे.

याबाबी अवलोकनी घेवून विद्यापीठाशी संलग्न असलेल्या पारंपारिक विद्याशाखांच्या कायम विनाअनुदानित महाविद्यालयांना इतर महाविद्यालयांप्रमाणे सशक्त बनविण्यासाठी विद्यापीठाने शैक्षणिक वर्ष २०१२-१३ पासून कमकुवत महाविद्यालयांना अर्थसहाय्य देण्याची योजना सुरु केली आहे. सदर योजनेचे निकष, कार्यपद्धती, अर्जाचा नमुना इ. बाबतची माहिती सोबत जोडली आहे.

शैक्षणिक वर्ष २०२५-२६ साठी सदर योजनेमधून अर्थसहाय्य प्राप्त होण्यासाठी इच्छुक महाविद्यालयांना दि. ३१/०८/२०२५ पर्यंत विहित नमुन्यात विद्यापीठाकडे प्रस्ताव सादर करावे. या योजनेअंतर्गत यापूर्वी आर्थिकदृष्ट्या कमकुवत महाविद्यालय अर्थसहाय्य ज्या महाविद्यालयांना घेतले आहे. ती महाविद्यालये पुन्हा प्रस्ताव सादर करू शकतील तथापि संलग्न दुस-या वर्षी अर्थसहाय्य मंजूरी देताना, प्राधान्यक्रमाने प्रथम अर्थसहाय्य पात्र होणा-या महाविद्यालयांना अर्थसहाय्य मंजूर करून विद्यापीठाच्या शिल्लक तरतुदीनुसार प्राधान्यक्रमाने विचार करण्यात येईल.

ज्या महाविद्यालयांना यापूर्वी अर्थसहाय्य प्राप्त झाले आहे. अशा महाविद्यालयांनी अर्थसहाय्याचा विनियोग अहवाल त्यासोबत खरेदी साहित्य पावत्या सांक्षतिक झेरोक्स प्रत विद्यापीठ कार्यालयास सादर कराव्यात.

प्राप्त प्रस्तावांची छाननी करून निकषानुसार पात्र महाविद्यालयांना तेथील विद्यार्थ्यांना सोयी-सुविधा उपलब्ध करून देण्यासाठी अर्थसहाय्य देण्यात येईल.

विहित मुदतीनंतर कोणत्याही परिस्थितीत प्रस्ताव स्वीकारले जाणार नाहीत, याची नोंद घ्यावी.

कळावे,

सोबत - वरीलप्रमाणे.

आदेशान्वये,

डॉ. पी. एस. पांडव
उपकुलसचिव
संलग्नता टी-२ विभाग

टिप -

- शैक्षणिक वर्ष २०२५-२६ साठी दि. ३१ ऑगस्ट २०२५ पर्यंत महाविद्यालयांनी या योजनेचा लाभ घेण्यासाठी विहित नमुन्यातील प्रस्ताव सादर करावेत.
- सदर परिपत्रक विद्यापीठाच्या www.unishivaji.ac.in या संकेतस्थळावर Affiliation → Affiliation T2 → Circular → Scheme for Weaker Colleges for the Academic year २५-२६ या ठिकाणी उपलब्ध आहे.

संदर्भ क्र. संलग्नता/टी-२/

दिनांक : 12 AUG 2025

No 488

प्रति,

मा. प्राचार्य/संचालक,

सर्व संलग्नित कायम विना अनुदानित कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालये,
शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर.

आर्थिकदृष्ट्या कमकुवत महाविद्यालय अर्थसहाय्य योजनेची सुधारीत नियमावली
(शैक्षणिक वर्ष २०२५-२६ पासून)

१. आर्थिकदृष्ट्या कमकुवत महाविद्यालय अर्थसहाय्य योजनेचे निकष-

१. कमकुवत महाविद्यालयांना द्यावयाच्या अर्थसहाय्यासाठी अर्ज करणारे महाविद्यालय कायम विनाअनुदानित असावे.
२. महाविद्यालयाची स्थापना होऊन किमान पाच शैक्षणिक वर्षे एवढा कालावधी पूर्ण झालेला असणे आवश्यक आहे.
३. महाविद्यालयामध्ये कला/विज्ञान/ वाणिज्य यापैकी पारंपारिक विद्याशाखा सुरू असाव्यात.
४. ग्रामीण, डोंगरी व दुर्गम भागातील महाविद्यालयांचा प्राधान्याने विचार करण्यात येईल.
५. महाविद्यालयाने विद्यापीठाच्या सर्व शुल्कांचा भरणा विहीत वेळेत केलेला असावा. (अग्रणी, अश्वमेध, प्रोरेटा, ई-सुविधा शुल्क, वार्षिक संलग्नीकरण शुल्क, इ.)
६. महाविद्यालय नॅक मुल्यांकित झाले असल्यास प्राध्यान्य देणेत येईल.
७. दहा वर्ष आस्तित्वात असलेल्या महाविद्यालयांनी नॅक प्रक्रियेत सहभागी असावे.
८. महिला महाविद्यालयांना प्राधान्य देणेत येईल.
९. फक्त विहीत नमुन्यात व निर्धारित मुदतीत प्राप्त होणारे प्रस्ताव विचारात घेण्यात येतील.

२. अर्थसहाय्याचे स्वरूप-

१. कमकुवत महाविद्यालयांना दिले जाणारे अर्थसहाय्य वस्तू स्वरूपात मागणी व निकषा प्रमाणे देण्यात येईल.
२. एकदा महाविद्यालयास अर्थसहाय्य मंजूर केल्यानंतर पुढचे तीन (०३) वर्ष त्या संबंधित महाविद्यालयास अर्थसहाय्य मिळणार नाही.
३. वाणिज्य विद्याशाखेसाठी रु १,००,०००/-, कला विद्याशाखेसाठी रु १,००,०००/- व विज्ञान विद्याशाखेसाठी रु १,५०,०००/- एवढे अर्थसहाय्य मंजूर करण्यात येईल.

३. अर्थसहाय्याची कार्यपद्धती-

१. कायम विनाअनुदानित पारंपारिक विद्याशाखा असणाऱ्या महाविद्यालयांना सदर बाबतचे परिपत्रक प्रतिवर्षी जुलै महिन्यात पाठविण्यात येईल.
२. प्रतिवर्षी १० सप्टेंबर पर्यंत महाविद्यालयांनी या योजनेचा लाभ घेण्यासाठी विहीत नमुन्यातील प्रस्ताव सादर करावेत. विलंबाने प्राप्त होणारे अर्ज अर्थसहाय्यासाठी अपात्र होतील.
३. प्रतिवर्षी विद्यापीठाची या योजनेसाठी तरतूद पाहून जास्तीत जास्त पात्र महाविद्यालयांना अर्थसहाय्य देण्यात येईल.
४. अर्थसहाय्य पात्र महाविद्यालयांनी अर्थसहाय्य रक्कमेची आगाऊ पोहोच पावती विद्यापीठास सादर करावी लागेल.
५. अर्थसहाय्यासाठी पात्र महाविद्यालयांना प्रतिवर्षी १५ ऑक्टोबर पर्यंत धनादेश किंवा वस्तू वितरीत करण्यात यावी.
६. अर्थसहाय्य प्राप्त झालेल्या महाविद्यालयांनी संबंधित शैक्षणिक वर्षामधील ३१ मार्च अखेर विद्यापीठाच्या लेखा विभागाकडून विनियोग प्रमाणपत्राचा विहीत नमुना घेवून विनियोग प्रमाणपत्र (Utilization Certificate) खर्चाच्या विशेष पत्रकासह एप्रिल महिन्यात विद्यापीठास सादर करणे बंधनकारक आहे.
७. सदर अर्थसहाय्यामधून महाविद्यालयाने विद्यार्थ्यांसाठी संगणक व इंटरनेट सुविधा, ग्रंथालय पुस्तक पेढी, एलसीडी प्रोजेक्टर, सी.सी.टिव्ही, झेरॉक्स मशीन, लॅपटॉप, शैक्षणिक साहित्य, प्रयोगशाळा उपकरणे, मुलींसाठी प्रसाधने सॅनटरीवेडींग मशीन, नकाशे अशा प्रकारच्या सुविधा मागणी व निकषा प्रमाणे उपलब्ध करून देणेत यावे.

८. विद्यापीठातर्फे दिल्या जाणा-या अर्थसहाय्य रकमेचा विनियोग हा पायाभूत सुविधांवर व विद्यार्थी केंद्रीत बाबींवर करण्यात यावा.
९. संलग्नीकरणाच्या अटीची पूर्तता करण्यासाठी अर्थसहाय्य रकमेचा उपयोग होता कामा नये. तसे आढळल्यास अर्थसहाय्य किंवा वस्तू परत घेण्यात येईल.
१०. संबंधित महाविद्यालयाने संलग्नीकरणाच्या किमान अटीची पूर्तता केलेली असावी.
११. महाविद्यालयाने अनुदानाचा विनियोग योजनेतील तरतुदी प्रमाणे केला नाही तर प्राप्त अनुदान विद्यापीठास परत करावे लागेल.
१२. महाविद्यालयाने मिळालेल्या अनुदान किंवा वस्तू विद्यार्थ्यांना कोणत्या प्रकारे फायदा झाला याचा सविस्तर अहवाल महाविद्यालयाने सादर करणे बंधनकारक आहे.
१३. मागणी आलेनंतर छाननी होईल आणि प्रत्यक्ष भेटीनंतर मागणी निश्चित केली जाईल.
१४. सदर भेटीचा खर्च विद्यापीठाने करावा व निकड असलेल्या बाबी मागणी बाबत विचार करावा. उदा. झेरॉक्स मशीन, लॅपटॉप, सी.सी.टिव्ही., प्रिंटर.इ.
१५. जर २५ लाख रकमेतील काही रक्कम राहिली राहिली असेलेस ती पुढील वर्षी वापरणेत यावी.
१६. विद्यार्थ्यांकडून घेतलेल्या विविध फीज (जिमखाना फी/ ग्रंथालय फी/ विकास निधी/ प्रयोगशाळा फी) त्या-त्या बाबींवर त्या-त्या वर्षात खर्च केलेल्या असाव्यात.
१७. महाविद्यालयाचे/संस्थेचे दरवर्षी रीतसर C.A.कडून ऑडिट झालेले असावे. (त्या वार्षिक अंदाज पत्रकाच्या प्रती (Attested) अर्जासोबत जोडणे आवश्यक राहिल.)
१८. महाविद्यालयामध्ये विद्यापीठाची मान्यता असलेले प्राचार्य / प्रभारी प्राचार्य अथवा मान्यताप्राप्त शिक्षकवर्ग असावा किमान ५० % पात्र शिक्षकवर्ग, ग्रंथपाल व शा.शि. संचालक नेमलेला असावा व त्या सर्वांना विद्यापीठाची मान्यता असावी.
२०. विद्यापीठातर्फे जितके अर्थसहाय्य दिले जाईल तितकाच हिस्सा महाविद्यालयाच्या पालक संस्थेने करणे आवश्यक आहे.
२१. अर्थसहाय्यासाठी महाविद्यालयाची निवड करताना जिल्हानिहाय समानतेचे तत्व विचारात घेतले जाईल.
२२. महाविद्यालयासंबंधी विद्यार्थ्यांना अथवा शिक्षक-शिक्षकेतर कर्मचा-यांच्या तक्रारी विद्यापीठाकडे नसाव्यात.

४. छाननी समिती-

महाविद्यालयांकडून प्राप्त अर्जाची छाननी करण्यासाठी पुढीलप्रमाणे पाच सदस्यीय समिती गठीत करण्यात यावी.

१	मा. कुलगुरु नामनिर्देशित संस्था प्रतिनिधी	अध्यक्ष
२	मा. कुलगुरु नामनिर्देशित प्राचार्य प्रतिनिधी	सदस्य
३	मा. कुलगुरु नामनिर्देशित शिक्षक प्रतिनिधी	सदस्य
४	विद्यापीठाच्या विद्यार्थी मंडळाचे मा. सचिव	पदसिध्द सदस्य
५	संलग्नता टी- २ विभागाचे उपकुलसचिव	पदसिध्द सदस्य सचिव

छाननी समितीचा कार्यकाल नियुक्ती दिनांका पासून तीन (०३) वर्षांचा राहिल.

५. प्रस्तावासोबत महाविद्यालयाने जोडावयाची कागदपत्रे-

१. शासन व विद्यापीठ मान्यतेचे सुरवातीचे पत्र.
 २. महाविद्यालयाने वार्षिक संलग्नीकरण शुल्क भरलेली पावती, प्रोरेटा, लिडकॉलेज, आपत्कालीन निधी, अश्वमेध, विमा योजना इ. तत्सम बाबतची शुल्के भरलेल्या पावत्यांच्या छायांकीत प्रती व शुल्काची माहिती दर्शविणारा तक्ता.
 ३. महाविद्यालय डोंगरी, दुर्गम अथवा ग्रामिण भागात असल्यास सदरबाबतचा शासनाचा दाखला.
 ४. महाविद्यालयाने युवा महोत्सव, चर्चासत्र, क्रीडा, कार्यशाळा यामध्ये सहभाग घेतला असल्यास त्याबाबतची पुष्टी करणारी कागदपत्रे.
 ५. अर्थसहाय्याचा धनादेश, वस्तू प्राचार्यांच्या नावे देण्यात यावी. तो धनादेश विनावेतन बँक खात्यावर (Non-Salary) जमा करण्यात यावा.
 ६. महाविद्यालयातील ज्या विद्याशाखेचा अर्थसहाय्यासाठी विचार केला जातो, त्या विद्याशाखेचा गेल्या वर्षाचा सर्व वर्गांचा निकाल किमान ५०% असावा. (हमीपत्र घेणे आवश्यक आहे.)
 ७. महाविद्यालयाकडून विद्यापीठाच्या अथवा शासनाच्या कोणत्याही आदेशाचे / निर्देशाचे उल्लंघन केलेले नसावे. तसेच त्या महाविद्यालयांवर विद्यापीठाने कोणतीही कार्यवाही केलेली नसावी. (हमीपत्र घेणे आवश्यक आहे.)
-

कमकुवत महाविद्यालय (Weaker Colleges) योजनेअंतर्गत विद्यापीठ अर्थसहाय्यासाठी महाविद्यालयांनी
सादर करावयाच्या अर्जाचा नमुना-

शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर

कमकुवत महाविद्यालय (Weaker Colleges) योजनेअंतर्गत विद्यापीठ अर्थसहाय्यासाठी महाविद्यालयांनी
सादर करावयाच्या अर्जाचा नमुना-

प्रति,

मा. कुलसचिव,

शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर

१. संस्थेचे नाव -

२. संस्थेचे स्थापना वर्ष -

३. महाविद्यालयाचे नाव-

४. महाविद्यालयाचे स्थापना वर्ष -

५. प्राचार्याचे नाव-

प्राचार्याचा भ्रमणध्वनी क्रमांक-----

६. महाविद्यालयाचा दुरध्वनी क्रमांक -

रजिस्ट्रार/कार्यालय अधीक्षक यांचा भ्रमणध्वनी -----

७. महाविद्यालयाची वेबसाईट व ई-मेल-

८. महाविद्यालयाचा संलग्नीकरणाचा प्रकार- निरंतर/ तात्पुरते

९. अनुदानाचा प्रकार- अनुदानित/विना अनुदानित/कायम विनाअनुदानित/अंशतः अनुदानित(असल्यास
अनुदानित विद्याशाखा नमुद करावी)-

१०. महाविद्यालयात सुरु असलेले अभ्यासक्रम, प्रवेशित विद्यार्थी संख्या व निकाल याबाबतची माहिती

अभ्यासक्रम	शैक्षणिक वर्ष	प्रवेशित विद्यार्थी संख्या (गत तीन वर्षातील)			निकालाची टक्केवारी (गत तीन वर्षातील)			विद्यार्थी प्राविण्य
बी. ए.	प्रथम वर्ष							
	द्वितीय वर्ष							
	तृतीय वर्ष							
बी. कॉम.	प्रथम वर्ष							
	द्वितीय वर्ष							
	तृतीय वर्ष							
बी. एस्सी.	प्रथम वर्ष							
	द्वितीय वर्ष							
	तृतीय वर्ष							
एम. ए.	प्रथम वर्ष							
	द्वितीय वर्ष							
एम. कॉम	प्रथम वर्ष							
	द्वितीय वर्ष							
एम. एस्सी	प्रथम वर्ष							
	द्वितीय वर्ष							
इतर								

२. महाविद्यालय डोंगराळ, दुर्गम अथवा ग्रामीण भागात आहे काय?(असल्यास शासनाचा दाखला जोडावा)
३. महाविद्यालयात पुढीलपैकी कोणकोणत्या सोयीसुविधा आहेत-

अ.क्र.	महाविद्यालयात असलेल्या सोयी सुविधा	आहेत/नाहीत
१.	ग्रंथालय	
२.	ग्रंथसंख्या(शाखावार संख्या नमुद करावी)	
३.	अभ्यासिका	
४.	जिमखाना	
५.	कॅन्टिन	
६.	विद्यार्थीनीसाठी खोली	
७.	एन.एस.एस. व वर्गखोल्या	
८.	प्रयोगशाळा	
९.	खेळाचे मैदान	
१०.	स्वच्छतागृहे	
११.	इतर बाबी	
१२.	महाविद्यालयाने संलग्नीकरण शुल्क भरले आहे का?	सोबत तक्ता जोडला आहे
१३.	महाविद्यालयाने प्रोरेटा, लिड कॉलेज, आपत्कालीन निधी, अश्वमेध, विमा योजना इ. बाबतची शुल्के भरली आहेत का?	

४. महाविद्यालयाचा युवा महोत्सव, चर्चासत्रे, क्रीडा, कार्यशाळा यामधील सहभाग(मागील तीन वर्षांच्या माहितीची कागदपत्रे तपशिल तक्त्यासह जोडली आहेत.)
५. कमकुवत महाविद्यालयांना दिल्या जाणाऱ्या अर्थसहाय्यांतर्गत आपल्या महाविद्यालयास पुढीलपैकी कोणत्या बाबींची प्रामुख्याने गरज आहे? (नावासमोर प्राधान्यक्रम दर्शवावा)

अ.क्र.	साहित्य / सुविधांचा तपशील	प्राधान्यक्रम
१	संगणक व इंटरनेट सुविधा	
२	फोटोस्टॅट मशिन	
३	फॅक्स मशिन	
४	एलसीडी प्रोजेक्टर	
५	ग्रंथालय पुस्तक पेढी	
६	लॅपटॉप	
७	डिजिटल कॅमेरा	
८	जनरेटर	
९	शैक्षणिक साहित्य	
१०	इतर	

आपला विश्वासू

प्राचार्य

महाविद्यालयाचा शिक्षका

शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर.

सन २०२०-२१ या शैक्षणिक वर्षामध्ये आर्थिकदृष्ट्या कमकुवत महाविद्यालयानी अर्थसहाय्यासाठी सादर केलेल्या प्रस्तावांबाबत सादर करावयाची माहिती

अ. क्र.	महाविद्यालयाचे नाव	अनुदानाचा प्रकार (अनुदानित/ विनियोजित)	महाविद्यालयाचे स्थापना वर्ष / स्थापना होवून तीन वर्षे झाली आहेत / नाहीत	महाविद्यालयात असलेल्या विद्यार्थ्यांचा (परंपरिक)	महाविद्यालय ग्रामिण / डोंगरी भागात आहे काय ?	विहीत शुल्क भरली आहेत का? विद्यापीठाकडे जाणा केलेल्या सर्व शुल्काचा तपशील द्यावा.	विद्यापीठ परीक्षांमधील गत तीन वर्षातील यश (विद्यार्थ्यांना निहाय उत्तीर्ण टक्केवारी)	चवसरे परिषद इ. मधील शिक्षकांना सहभाग	किल्ला क्षेत्रातील यश	सांस्कृतिक क्षेत्रातील यश (शुक्ल इ.)	उत्कृष्ट कार्ये	गत वर्षाची प्रवेशित विद्यार्थी संख्या (माग १+२+३)	महाविद्यालयानी केलेली मागणी	प्राचार्य / प्रभारी प्राचार्य आहेत / नाहीत	समित्याची शिफारस
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६
							कला वाणिज्य विज्ञान					कला वाणिज्य विज्ञान			

प्राचार्याची सही